

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAҲKAMASI ҲУЗУРИДАГИ
СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ

“Маҳалла еттилиги” даги **солиқ**
инспекторининг вазифалари бўйича
УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

ТОШКЕНТ – 2024

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИСИ КУТУБХОНАСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ
СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ

**“Маҳалла еттилиги”даги солиқ
инспекторининг вазифалари бўйича**

УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

УДК -----

ББК -----

Жамоатчилик асосида фаолият юритадиган “маҳалла еттилиги”нинг таркиби сифатида солиқ инспекторининг асосий вазифалари, ҳуқуқлари ва мажбуриятлари. Услубий қўлланма. Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2024 й. 19- бет.

Мазкур услубий қўлланма Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 21 декабрдаги ПФ-209-сон Фармониға мувофиқ “маҳалла еттилиги” аъзоси бўлган солиқ инспекторлари томонидан тадбиркорларға сифатли солиқ хизматларини кўрсатиш, солиқ базасини кенгайтириш, солиқларни ундириш ва маҳалла бюджетининг даромадини шакллантириш юзасидан тегишли республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ва ходимлари, шу жумладан, ҳудудий адлия органлари ходимлари учун ҳуқуқни қўллаш амалиётини тўғри ва бир хилда ташкил этиш ҳамда амалға ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Солиқ қўмитаси билан биргаликда ишлаб чиқилган. **Ушбу услубий қўлланма тавсиявий хусусиятга эга.**

МУНДАРИЖА

1.	УМУМИЙ ҚОИДАЛАР	-	6
2.	СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИ ТОМОНИДАН ТАДБИРКОРЛАРГА СОЛИҚ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШ	-	7
3.	СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИ ТОМОНИДАН СОЛИҚ БАЗАСИНИ КЕНГАЙТИРИШ	-	8-9
4.	СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИ ТОМОНИДАН СОЛИҚЛАРНИ УНДИРИШ ВА МАҲАЛЛА БЮДЖЕТИНИНГ ДАРОМАДИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ	-	9-10
5.	СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ	-	10-11
6.	СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ	-	11-13
7.	СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ МОДДИЙ ТАЪМИНОТИ	-	13
8.	ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР	-	13
9.	Фойдаланилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар	-	14
10.	ИЛОВАЛАР	-	15-22

МАҲАЛЛА СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ ИШ ЮРИТИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

МАҲАЛЛА “ЕТТИЛИГИ”

I. УМУМИЙҚОИДАЛАР

1. Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси “маҳалла еттилиги” томонидан маҳалланинг ички ресурсларини аниқлаш ҳамда уларни ижтимоий хизматлар ва ёрдам кўрсатиш учун сафарбар этишда кўмаклашади. **Солиқ инспектори:**

II. СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИ ТОМОНИДАН ТАДБИРКОРЛАРГА СОЛИҚ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШ

5. Солиқ инспекторининг тадбиркорларга солиқ хизматларини кўрсатиш бўйича асосий вазифалари:

солиқ тўловчилар, солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектлар, ҳисобланган ва тўланган солиқлар тўлиқ ва ўз вақтида ҳисобга олинишини таъминлаш;

солиқ текширувларини ўтказишда солиқ тўловчиларга уларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари тўғрисида маълумот бериш, шунингдек ўтказилган текширишлар натижалари тўғрисида хабардор қилиш;

солиқ тўловчиларга солиқ тўғрисидаги қонунчиликни ижро этишида ёрдам бериш, солиқ тўғрисидаги қонунчилик нормаларини ва солиқ имтиёзларини қўллаш тартибини тушунтириш;

солиқ тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги тўғрисидаги аризаларни, хабарларни ва бошқа ахборотни ўрганиши;

масалани ҳал этиш солиқ органлари ваколатлари доирасига кирмайдиган ҳолларда солиқ тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилиши фактлари бўйича материалларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга топшириш;

солиқ тўловчининг талабига биноан солиқларни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятининг бажарилиши юзасидан солиштирма далолатнома тузиш;

юридик ва жисмоний шахсларни, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси норезидентларини ҳисобга олиш, уларга солиқ тўловчиларнинг идентификация рақамини бериш ҳамда бу ҳақда статистика ва рўйхатдан ўтказувчи органларга расмий равишда маълум қилиш;

III. СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИ ТОМОНИДАН СОЛИҚ БАЗАСИНИ КЕНГАЙТИРИШ

6. Солиқ инспекторининг солиқ базасини кенгайтириш бўйича асосий вазифалари:

солиқ тўловчилар ва солиқ солиш объектларининг ўз вақтида ҳамда ишончли ҳисобга олинишини таъминлаш (схемаси қўлланмага илова қилинади);

солиқ солинадиган базани кенгайтириш бўйича таҳлил қилиш ва таъсирчан чоралар ишлаб чиқиш, шу жумладан макроиқтисодий кўрсаткичларнинг динамикаси ва маҳалланинг солиқ салоҳиятини тизимли таҳлил қилиш орқали таъсирчан чораларни қўллаш, солиқлар йиғилишини ошириш бўйича чораларни амалга ошириш;

пул маблағларининг ғайриқонуний айланиши манбаларига барҳам бериш, аҳоли билан пулли ҳисоб-китобларни амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахслар томонидан нақд пул тушумининг тўлиқ ва ўз вақтида топширилиши юзасидан мунтазам назоратни таъминлаш;

солиқлар ва йиғимларнинг тушумини таъминлаш, шу жумладан маҳалла бюджети даромадини оширишнинг қўшимча захираларини аниқлаш бўйича молия органлари, манфаатдор вазирликлар ва идоралар, шунингдек, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари билан ҳамкорлик қилиш;

тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган юридик ва жисмоний шахсларнинг давлат солиқ хизмати органларида ҳисобга туришдан бўйин товлаш механизмларини ўрганиш, аниқлаш ва бартараф этиш;

солиқ тўловчиларни “хавф-хатар” гуруҳи бўйича сегментлашни амалга ошириш;

ишлаб чиқариш ва даромадлар миқдорларини яшириш, сотилган маҳсулотлар, ишлар ва хизматлар ҳажмларини камайтириб кўрсатиш механизмларини ўрганиш ва аниқлаш, кўрсатиб ўтилган механизмларнинг қўлланишини бартараф этиш тадбирларини амалга ошириш.

IV. СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИ ТОМОНИДАН СОЛИҚЛАРНИ УНДИРИШ ВА МАҲАЛЛА БЮДЖЕТИНИНГ ДАРОМАДИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ

7. Солиқ инспекторининг солиқларни ундириш ва маҳалла бюджетининг даромадини шакллантириш бўйича асосий

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети (кейинги ўринларда –Давлат бюджети) ва давлат мақсадли жамғармаларига солиқлар ва йиғимларнинг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ўз вақтида ва бир хилдаги тушумини таъминлаш ҳисобига маҳалла бюджетининг даромад қисмини барқарор шакллантириш;

солиқ тўловчилар ўз солиқ мажбуриятларини ихтиёрий бажариши учун мақбул шарт-шароитлар яратиш;

солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш бўйича ишларни амалга ошириш, солиққа оид ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси, уларни аниқлаш ва бартараф этиш бўйича комплекс тадбирларни бажариш;

юримдик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорлар томонидан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишнинг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибига риоя этилишини назорат қилиш;

банклар томонидан тегишли ахборот тақдим этилишига кўра банк ҳисобварақлари бўйича тўққиз ой мобайнида пул операцияларини амалга оширган ҳолда молия-хўжалик фаолиятини юритмаётган, шунингдек, тўққиз ой давомида солиқ ҳисоботларини тақдим қилмаган корхоналарни аниқлаш;

Солиқ кодексига ҳамда бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқлар ва йиғимлар бўйича солиқ қарзини ундиришни белгилайдиган қонун ҳужжатларида назарда тутилган чора-тадбирларнинг қўлланишини таъминлаш;

уйма-уй юриш, жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини кўриб чиқиш, аҳолининг турли қатламлари билан тўғридан-тўғри мулоқотни ташкил этиш орқали тўпланган муаммолар ва тизимли камчиликларни аниқлаш бўйича ишларини амалга ошириш;

солиқ тўловчилар ўртасида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг мазмун ва моҳиятини тушунтириш бўйича ишларни ташкил этиш.

V. СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

8. Солиқ инспектори қуйидагиларга ҳақли:

солиқ тўловчилардан ва учинчи шахслардан солиқларни ва йиғимларни ҳисоблаб чиқариш ҳамда тўлаш учун зарур бўлган ҳужжатлар ва маълумотларни (ахборотни), шу жумладан электрон тарзда тақдим этишини талаб қилиш;

Солиқ кодексига белгиланган тартибда солиқ текширувлари ва бошқа солиқ назорати тадбирларини ўтказиш;

ҳудудни, ишлаб чиқариш, омборхона, савдо биноларини ва бошқа биноларни, шу жумладан солиқ тўловчи даромад олиш учун фойдаланадиган ёки солиқ солиш объектларини сақлаш билан боғлиқ жойларни кўздан кечириш;

мол-мулкни инвентаризация қилиш ва бажарилган ишлар, кўрсатилган хизматларнинг назорат ўлчовларини ўтказиш;

солиқларни ва йиғимларни ҳисоблаб чиқариш билан боғлиқ ҳужжатларни ва электрон ахборот жисмларини олиб қўйиш;

фото- ва видеотасвирга тушириш, тушунтиришлар ҳамда бошқа маълумотларни олиш;

солиқ тўловчи ҳисоб ҳужжатларини йўқотган ёки йўқ қилган ҳолларда солиқ тўловчи тўғрисидаги ўзида мавжуд ахборот, шунингдек бошқа шу каби солиқ тўловчилар тўғрисидаги маълумотлар асосида солиқлар суммасини ҳисоб-китоб орқали мустақил равишда аниқлаш;

солиқ қарзини мажбурий ундириш чораларини кўриш;

солиқ тўловчиларни ва солиқ агентларини ёзма билдириш асосида солиқ органларига улар томонидан солиқларни тўлаш юзасидан ёки солиқ текшируви билан боғлиқ равишда, шунингдек улар томонидан солиқ тўғрисидаги қонунчиликнинг бажарилиши билан боғлиқ бошқа ҳолларда тушунтиришлар беришга чақириш ва бошқалар.

VI. СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

9. Солиқ инспектори:

солиқ тўғрисидаги қонунчиликка риоя этиши;

солиқ тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилиши, солиқлар ва йиғимларнинг тўғри ҳисоблаб чиқарилиши, тўлиқ ҳамда ўз вақтида тўланиши устидан назоратни амалга ошириши;

солиқ тўловчилар, солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектлар, ҳисобланган ва тўланган солиқлар тўлиқ ва ўз вақтида ҳисобга олинишини таъминлаши;

солиқ текширувларини ўтказишда солиқ тўловчиларга уларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари тўғрисида маълумот бериши, шунингдек ўтказилган текширишлар натижалари тўғрисида хабардор қилиши;

солиқ тўловчиларга солиқ тўғрисидаги қонунчиликни ижро этишида ёрдам бериши, солиқ тўғрисидаги қонунчилик нормаларини ва солиқ имтиёзларини қўллаш тартибини тушунтириши;

масалан, солиқ инспектори солиқ тўловчидан маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш имкониятини бериш тартибини тушунтириши (қўлланмага илова қилинади);

масалани ҳал этиш солиқ органлари ваколатлари доирасига крмайдиган ҳолларда солиқ тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилиши фактлари бўйича материалларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга топшириши;

солиқ тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги тўғрисидаги аризаларни, хабарларни ва бошқа ахборотни ўрганиши;

солиқ сирига риоя этиши ва унинг сақланишини таъминлаши;

солиқ тўловчининг талабига биноан солиқларни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятининг бажарилиши юзасидан солиштирма далолатнома тузиши;

ушбу Кодексга мувофиқ солиқ қарзи суммасини сўзсиз ундириши ва бошқа мажбуриятларни бажариши шарт.

VII. СОЛИҚ ИНСПЕКТОРИНИНГ МОДДИЙ ТАЪМИНОТИ

10.2024 йил 1 мартдан бошлаб маҳалла раислари ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоли, профилактика инспектори, ижтимоий ходим ва солиқ инспекторлари фаолиятини КРІ асосида баҳолашда 20 фоиз балл бериш ҳуқуқига эга бўлади.

2024 йил 1 январдан бошлаб “маҳалла еттилиги” аъзоларининг иш ҳақини асосий иш жойидан бериш тартиби сақлаб қолинган ҳолда КРІ асосида баҳолаш натижаларидан келиб чиқиб, улар моддий рағбатлантирилиб борилади.

VIII. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

11. Қўлланма билан норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар нормалари ўртасида тафовут бўлган тақдирда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар нормалари қўлланилади.

12. Қўлланма уни тўғри қўллашда “маҳалла еттилиги”нинг аъзоси бўлган солиқ инспекторлари ҳамда туман (шаҳар) ҳокимликларига яқиндан амалий ёрдам кўрсатади.

IX. Фойдаланилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси
2. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси
3. “Давлат солиқ хизмати тўғрисида”ги Қонун
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 21 декабрдаги ПФ-209-сон Фармони
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 21 декабрдаги ПК-402-сон қарори
6. Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 2 апрелдаги 150-сон қарори
7. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 11 декабрдаги 776-сон қарори
8. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 20 ноябрдаги 736-сон қарори
9. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 17 апрелдаги 320-сон қарори

Солиқ тўловчиларни давлат солиқ хизмати органларида солиқ солиш объекти бўйича ҳисобга қўйиш СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Механизм	Муддатлар
1-босқич	Солиқ тўловчининг вакили	<p>Мол-мулк солиғи, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ва (ёки) норуда қазилма бойликлари бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ солиш объекти вужудга келган кундан эътиборан:</p> <p>акцизоти маҳсулотни реализация қилиш бошланган пайтдан бошлаб;</p> <p>алоҳида бўлинма ташкил этилган пайтдан бир ой ўтганидан кейин давлат солиқ органига ариза тақдим этади.</p>	Ўн календарь куни ичида
2-босқич	Давлат солиқ хизмати органи	<p>1. Солиқ тўловчиларни уларга илгари берилган СТИРга мувофиқ объектнинг жойлашган ери бўйича ҳисобга олади.</p> <p>2. Маълумотларни Давлат солиқ қўмитасининг автоматлаштирилган тизими орқали Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестрига киритади.</p>	Ариза ва ҳужжатлар қабул қилинган кундан эътиборан уч иш куни ичида
3-босқич	Солиқ тўловчининг вакили	Аввал тақдим қилинган маълумотлар ўзгарганлиги тўғрисида ариза тақдим этилади.	Ўзгаришлар юзага келган кундан эътиборан ўн календарь кундан кечиктирмай
4-босқич	Давлат солиқ хизмати органи	Тақдим этилган маълумотлар асосида солиқ тўловчининг ҳисоб маълумотларига тегишли ўзгартиришларни киритади.	Уч иш куни ичида
5-босқич	Солиқ тўловчининг вакили	Давлат солиқ хизмати органига солиқ тўлаш мажбурияти тугаганлиги тўғрисида хабарнома юборади.	Солиқ тўлаш мажбурияти тугатилган

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИСИ КУТУБХОНАСИ

			кундан бошлаб ўн календарь кунидан кечиктирмай
6-босқич	Давлат солиқ хизмати органи	Солиқ тўловчининг кейинги даврлар учун солиқ ҳисоботларини тақдим этиш мажбурияти тугаганлиги бўйича ахборот тизимига тегишли ўзгартиришларни киритади.	Хабарнома олинган кундан бошлаб уч календарь куни ичида

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш имкониятини бериш СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Манфаатдор шахс	Мол-мулк солиғи, ер солиғи, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ва айланмадан олинадиган солиқ бўйича солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш имкониятини бериш учун қоғоз ёки электрон шаклда солиқ солиш объекти жойлашган жой бўйича Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига ариза беради.	Заруратга кўра
2-босқич	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари	1. Аризани ва унга илова қилинган ҳужжатларни Низом талабларига мувофиқ кўриб чиқади ва ваколатли орган қарори лойиҳасини тайёрлайди. 2. Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоят халқ депутатлари Кенгашлари ва Тошкент шаҳар халқ депутатлари Кенгашига қарор лойиҳасини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун киритади.	Манфаатдор шахснинг аризаси тушган кундан бошлаб беш иш куни мобайнида
3-босқич	Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоят халқ депутатлари Кенгашлари ва Тошкент шаҳар халқ депутатлари Кенгаши	Солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш имкониятини бериш ёхуд уни беришни рад этиш бўйича қарор қабул қилади	Солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш ёхуд уни беришни рад этиш тўғрисидаги қарор лойиҳаси киритилган кундан эътиборан ўттиз кун мобайнида
4-босқич	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ва Тошкент	1. Солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш имкониятини бериш тўғрисидаги қарорнинг нусхаси ушбу шахс ҳисобда турган жойдаги солиқ органи ва манфаатдор шахсга юборилади.	Қарор қабул қилинган кундан бошлаб уч иш куни мобайнида

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИСИ КУТУБХОНАСИ

	шаҳар хокимликлари	2. Солиқ тўлаш муддатларини ўзгартириш имкониятини бериш рад этилиши назарда тутилган тақдирда, асосланган рад этиш сабабларини кўрсатган ҳолда қабул қилинган қарор тўғрисида манфаатдор шахсни ёзма равишда хабардор қилади.	Қарор қабул қилинган кундан бошлаб бир иш куни мобайнида
--	-----------------------	--	--

Услубий қўлланмага
3-илова

**Солиқ органи томонидан солиқ ҳисоботини шакллантириш ҳамда солиқ тўловчилар томонидан солиқ ҳисоботини тасдиқлаш
СХЕМАСИ**

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИСИ КУТУБХОНАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддатлар
1-босқич	Солиқ органлари	<p>Қуйидаги солиқ турлари бўйича ички ва ташқи манбалар асосида келиб тушган маълумотларни умумлаштиради:</p> <p>қўшилган қиймат солиғи; айланмадан олинadиган солиқ; мол-мулк ва ер солиғи;</p> <p>қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланган ер солиғи бўйича.</p>	<p>Ҳисобот давридан кейинги ойнинг 11-санасига қадар</p> <p>Жорий солиқ даврининг 15 январига қадар Жорий солиқ даврининг 10 апрелига қадар</p>
2-босқич	Солиқ органлари	Солиқ ҳисоботларини шакллантиради.	Маълумотлар умумлаштирилгандан сўнг 1 кун ичида
3-босқич	Солиқ органлари	Шакллантирилган солиқ ҳисоботини солиқ тўловчининг шахсий кабинетига юборади.	Солиқ ҳисоботлари шакллантирилгандан сўнг 1 кун ичида
4-босқич	Солиқ тўловчи	<p>Солиқ органи томонидан шакллантирилган солиқ ҳисоботини тасдиқлайди.</p> <p>Эътирозлар мавжуд бўлганда, солиқ ҳисоботини қайта ишлайди ва солиқ органларига тақдим этади.</p>	<p>Шахсий кабинетига солиқ ҳисоботи келиб тушгандан сўнг</p> <p>шу солиқ тури бўйича ҳисобот топшириш муддатида</p>

Услубий қўлланмага
4-илова

Фойдали Маълумотлар

03.12.2020 йилдаги ПФ-6121-сон

РУС **ЎЗБ** OZB ЎЗБ/РУС

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI PREZIDENTINING
ФАРМОНИ**

РЕСУРС СОЛИҚЛАРИ ВА МОЛ-МУЛК СОЛИҒИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ер участкалари ва мол-мулкни солиққа тортишни янада такомиллаштириш, уларни баҳолаш ва ҳисобини юритишда замонавий усуллари жорий қилиш, ер ва сув ресурслари, ер қаъридан қазиб олиннадиган фойдали қазилмалардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, шунингдек, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг мустақиллигини янада ошириш мақсадида:

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 1 январдан бошлаб қуйидаги тартибни жорий этиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин:

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва вилоятлар халқ депутатлари Кенгаши Солиқ кодекси билан белгиланган солиқ ставкалари асосида қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун туман ва шаҳарлар кесимида, уларнинг иқтисодий ривожланишига қараб ер солиғи ставкасига 0,5 дан 2,0 гача камайтирувчи ва оширувчи коэффициентларни қўллаган ҳолда ер солиғи ставкаларини белгилайди;

туман ва шаҳар халқ депутатлари Кенгашига Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва вилоятлар халқ депутатлари Кенгаши томонидан белгиланган, Тошкент шаҳри бўйича эса Солиқ кодексида белгиланган ер солиғи ставкаларига қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун, уларнинг ҳудудларида жойлашган даҳа, массив, маҳалла, қўча кесимида 0,7 дан 3,0 гача камайтирувчи ва оширувчи коэффициентларни киритиш ҳўқуқи берилади.

Ўзбекистон Республикаси резиденти бўлган жисмоний шахснинг даромадларига ушбу Кодекснинг 381-моддаси 1-қисмига асосан 12 фоизлик солиқ ставкаси бўйича солиқ солинади.

Ўзбекистон Республикасининг 2023-йил 25-декабрдаги “2024-йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги ЎРҚ-886-сон Қонуни 8-илловаси билан 2024-йил учун мол-мулкни ижарага берувчи жисмоний ва юридик шахслар учун белгиланган ижара тўловининг энг кам ставкалари белгиланди.

Шунга мувофиқ, жисмоний ва юридик шахслар учун белгиланган ижара тўловининг ҳудудлар бўйича энг кам ставкалари қуйидагича:

Т/р	Ижарага бериладиган мол-мулк тури	Белгиланган ставка миқдорини тавсифловчи кўрсаткич	Ойлик ижара тўлови ставкаларининг энг кам миқдорлари, сўмда		
			Тошкент шаҳри	Нукус шаҳри ва вилоят марказларидаги шаҳарлар	Бошқа аҳоли пунктлари
1	Уй-жойлар:				
	турар жой	умумий майдоннинг 1 кв.метри учун	25 000	12 000	5 000
	нотурар жой		40 000	23 500	10 000
2	Автомобиль транспорти:				
	енгил автомобиль (йўловчилар, багаж ташишга мўлжалланган ҳамда ҳайдовчи ўрнини ҳисобламаганда, ўриндиқлари сони 8 тадан кўп бўлмаган автотранспорт воситаси)	1 та автотранспорт воситаси учун	780 000		
	микроавтобуслар, автобуслар ва юк автомобиллари		1 550 000		

Қуйидаги жисмоний шахсларнинг мулкида бўлган мол-мулк 60 квадрат метр доирасида солиқ солишдан озод қилинади:

1) ўн нафар ва ундан ортиқ болалари бор ота-оналаридан бирининг. Мазкур имтиёз фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг болалар борлигини тасдиқловчи маълумотномаси асосида берилади;

2) пенсионерларнинг. Мазкур имтиёз пенсия гувоҳномаси асосида берилади;

3) I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахсларнинг. Мазкур имтиёз пенсия гувоҳномаси ёки тиббий-меҳнат эксперт комиссиясининг маълумотномаси асосида берилади;

Ушбу моддада кўрсатиб ўтилган солиқ имтиёзларига эга бўлган шахслар солиқ имтиёзини олишга бўлган ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатларни солиқ солиш объекти жойлашган ердаги солиқ органларига **мустақил равишда** тақдим этади.

Ушбу солиқ имтиёзлари мулкдорнинг танловига кўра **фақат битта яшаш учун мўлжалланган кўчмас мулк объектига** татбиқ этилади, бундан 4-бандда кўрсатилган шахслар мустасно.

Солиқ ставкалари

Солиқ ставкалари қуйидаги миқдорларда белгиланади:

Т/р	Солиқ солиш объектлари	Солиқ ставкалари, фоизларда
1.	Уй-жойлар ва квартиралар, дала ҳовли иморатлари (умумий майдони 200 кв.м гача бўлганларини қўшиб ҳисоблаганда), кўп квартирали уйларга узвий боғлиқ бўлган автомашина турар жойлари, шунингдек бошқа иморатлар, бинолар ва иншоотлар	0,31
2.	Шаҳарларда жойлашган уй-жойлар ва квартиралар, умумий майдони:	
	200 кв.м дан ортиқ ва 500 кв.м гача бўлган	0,41
	500 кв.м дан ортиқ бўлган	0,55
3.	Бошқа аҳоли пунктларида жойлашган, умумий майдони 200 кв.м дан ортиқ бўлган уй-жойлар ва квартиралар, дала ҳовли иморатлари	0,41
4.	Тадбиркорлик фаолияти учун ёхуд юридик шахсга ёки яқка тартибдаги тадбиркорга ижарага беришда фойдаланиладиган солиқ солиш объектлари, шунингдек тадбиркорлик фаолияти ва (ёки) даромадлар олиш учун мўлжалланган, яшаш учун мўлжалланмаган кўчмас мулк объектлари	1,5

